

Stanowisko
Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 17 marca 2017 r.

w sprawie: konieczności podjęcia skutecznych działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji

W związku z odnotowanymi w bieżącym okresie grzewczym wielokrotnymi znacznymi przekroczeniami stężeń zanieczyszczenia powietrza, utrzymującymi się dłuższy czas, niezbędny jest wspólny, kompleksowy wysiłek różnych podmiotów w celu zminimalizowania podobnych sytuacji w przyszłości. Konieczność jego podjęcia jest od dłuższego czasu dostrzegana przez samorządy terytorialne, a prowadzone przez nie działania (w tym skierowane do mieszkańców kampanie edukacyjno-informacyjne) są bardzo potrzebne. Niemniej jednak w naszym przekonaniu kroki te są niewystarczające dla osiągnięcia zamierzonego celu, ponieważ samorządy nie dysponują narzędziami, które pozwoliłyby na skuteczne ograniczenie tzw. niskiej emisji. Obecna sytuacja wymaga bowiem prowadzenia radykalnych działań, które w oparciu o aktualny stan prawny nie są możliwe.

Aby móc skutecznie realizować zamierzenia dot. poprawy jakości powietrza na terenie gmin województwa śląskiego (w tym w szczególności postanowienia uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego), konieczne jest naszym zdaniem wprowadzenie rozwiązań na poziomie krajowym, w tym podstawowych rozwiązań prawnych rangi ustawowej. W związku z powyższym zwracamy się do Rządu o pilne sfinalizowanie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz projektem rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe. Jednocześnie zwracamy się do Parlamentu o pilne przeprowadzenie procesu legislacyjnego w tym zakresie. Koniecznym jest, aby przyjęte rozwiązania pozwoliły na skuteczną walkę ze smogiem, głównie poprzez wprowadzenie zakazu sprzedaży określonych rodzajów paliw oraz regulację dot. odpowiedniej jakości kotłów. Dokumenty te powinny stanowić element szerszego narodowego programu zwalczania zjawiska tzw. niskiej emisji. Program ten powinien być również uzupełniony o rozwiązania prawne o charakterze fiskalnym, zachęcające mieszkańców do wymiany źródeł ogrzewania. Wskazane jest w szczególności obniżenie VAT-u lub akcyzy na paliwa, takie jak gaz, co mogłoby zachęcać mieszkańców do podłączenia do sieci gazowej. Zaangażowanie finansowe samorządów oraz realizowane przez nie działania edukacyjno-informacyjne powinny być prowadzone równoległe z wdrożeniem odpowiednich mechanizmów prawnych i finansowych na poziomie krajowym.

Jednocześnie zwracamy się do Samorządu Województwa Śląskiego o wsparcie naszego wniosku do NFOŚiGW o przywrócenie zasad finansowania zadań realizowanych na rzecz ograniczenia niskiej emisji (modernizacja lub zmiana systemów ogrzewania na bardziej efektywne ekologicznie, szersze zastosowanie ciepła sieciowego i alternatywnych źródeł

energii – zwłaszcza kolektorów słonecznych), dostępnych w przeszłości w formie dotacji w ramach programów Kawka oraz Ryś. W/w wsparcie finansowe, stanowiące uzupełnienie programów gminnych dopłat do inwestycji proekologicznych, pozwalające mieszkańcom na modernizację przestarzałych urządzeń, w których następuje spalanie paliw i termomodernizację budynków oraz szerszy dostęp do sieciowego zaopatrzenia w ciepło, miało istotne praktyczne znaczenie. Obawiamy się, że bez odpowiednich instrumentów finansowych, działania podejmowane przez samorządy, w tym postanowienia uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w praktyce nie odniosą skutku ze względów ekonomicznych.